

DOI: <https://doi.org/10.54937/ssf.2025.24.3.19-27>

## Komunikácia a kooperácia ako významné predpoklady naplnenia prierezových gramotností

### Communication and Cooperation as Important Prerequisites for the Fulfilment of the Transversal Literacies

Katarína Tišťanová

#### Abstract

The paper describes the key role of communication and cooperation as basic prerequisites for the successful fulfilment of transversal literacies in contemporary education. With reference to the new 2023 National Curriculum, which emphasizes the development of complex competencies that transcend traditional curricular boundaries, we emphasize that effective communication and collaboration are integral components for lifelong learning, problem solving, digital literacy, civic participation, and many other competencies. The systematic integration of communication and collaboration activities into pedagogical practice is essential for preparing students for the challenges of the 21st century and developing their adaptability and interpersonal skills.

**Keywords:** Communication. Cooperation. Cross-cutting literacies.  
The Curriculum 2023.

#### Úvod

Vzdelávanie dávno už nie je len o tom, aby sa žiaci naučili iba faktické vedomosti. Je rovnako dôležité, aby si osvojili **zručnosti, postoje a hodnoty**, ktoré im pomôžu v živote, ktorý sa stále mení. V tomto kontexte predstavujú **prierezové témy (po novom prierezové gramotnosti)** kľúčový didaktický nástroj, ktorý umožňuje transdisciplinárne prepojenie edukačných oblastí a zároveň podporuje komplexný rozvoj kognitívnych, sociálnych a emocionálnych aspektov osobnosti žiaka.

Témy, ktoré sa venujú aktuálnym spoločenským témam a problémom a dopĺňajú obsah vzdelávania, ktoré sú jeho povinnou súčasťou sa nazývajú prierezové témy. Navzájom sa prelínajú vo všetkých vzdelávacích oblastiach (Paľková, 2012). Sú to témy, ktoré nie sú viazané špecificky na konkrétny predmet, ale prierezovo sa dajú uchopiť v rámci rôznych predmetov (Návojský, 2024). Prierezové témy priaznivo pôsobia na proces utvárania a rozvíjania

funkčných kompetencií žiaka. Je možné ich uskutočniť ako časť učebného obsahu alebo ako samostatný projekt, kurz, seminár. Okrem toho môžeme do vyučovania zaradiť zvolenú prierezovú tému ako samostatný vyučovací predmet (ISCED 1, 2015).

„*Všetko súvisí so všetkým*“ vyslovil kedysi Leonardo da Vinci. Daná myšlienka zdôrazňuje fundamentálnu potrebu kultivovať u žiakov schopnosť **systémového myslenia**, teda vnímať súvislosti, identifikovať komplexné prepojenia a chápať vzájomné prepojenia. Precízna a strategická implementácia prierezových tém, či gramotností v edukačnom prostredí má potenciál zvýšiť kvalitu vzdelávacieho procesu a efektívne pripraviť žiakov na očakávané výzvy budúcnosti.

### Prierezové gramotnosti a ich miesto v ŠVP 2023

Cieľom základného vzdelávania (primárne vzdelanie – prvý a druhý cyklus a nižšie stredne vzdelanie – tretí cyklus, ŠVP, 2023) je zabezpečiť, aby každý žiak:

- nadobudol komplexne rozvinutú a funkčnú gramotnosť v súlade s aktuálnymi požiadavkami spoločnosti, pričom ju dokáže efektívne využívať v každodennom živote – osobnom aj spoločenskom – ako aj pri napĺňaní svojich individuálnych vzdelávacích, kultúrnych a sociálnych potrieb;
- si osvojil základný hodnotový a kultúrny rámec, ktorý formuje jeho osobnosť, poskytuje orientáciu pri plánovaní a dosahovaní osobných životných cieľov a zároveň podporuje jeho aktívnu účasť na spoločenských, kultúrnych a globálnych aktivitách;
- získal realistické a reflektované vedomie o vlastnom osobnostnom potenciáli ako predpokladu pre ďalší vzdelávací rast a celostný rozvoj.

Na to, aby sa vďaka novému štátnemu vzdelávaciemu programu školám darilo viesť žiakov k dosahovaniu týchto cieľov, sú jeho súčasťou aj prierezové gramotnosti. V Štátnom vzdelávacom programe pre základné vzdelávanie (ŠVP, 2023) je definovaných 8 doménových gramotností a nasledujúce **prierezové gramotnosti**, ktoré sa rozvíjajú naprieč všetkými vzdelávacími oblasťami a cyklami:

1. **Environmentálna gramotnosť** – je zameraná na porozumenie vzťahov medzi človekom a prírodou, podporu udržateľného rozvoja a zodpovedného správania voči životnému prostrediu.
2. **Sociálna a emocionálna gramotnosť** – rozvíja schopnosti žiakov v oblasti sebapoznania, sebaregulácie, empatie a efektívnej komunikácie, čo prispieva k budovaniu zdravých medziľudských vzťahov.
3. **Čitateľská a vizuálna gramotnosť** – zahŕňa schopnosť porozumieť, interpretovať a kriticky hodnotiť rôzne druhy textov a vizuálnych informácií, čím podporuje efektívne učenie a orientáciu v informačnom prostredí.

4. **Občianska gramotnosť** – podporuje aktívne a zodpovedné občianstvo, zahŕňa porozumenie spoločenským a právnym normám, ľudským právam a demokratickým princípom. Súčasťou tejto gramotnosti sú:
  - **Mediálna gramotnosť** – schopnosť kriticky analyzovať a hodnotiť mediálne obsahy.
  - **Interkultúrna gramotnosť** – porozumenie a rešpektovanie kultúrnej rozmanitosti.
  - **Regionálna výchova** – poznávanie a oceňovanie miestnych a regionálnych kultúrnych hodnôt.
5. **Digitálna gramotnosť** – je zameraná na efektívne a bezpečné využívanie digitálnych technológií a médií na vzdelávanie, komunikáciu a tvorbu obsahu.
6. **Finančná gramotnosť** – rozvíja schopnosti žiakov v oblasti hospodárenia s finančnými prostriedkami, porozumenia ekonomickým konceptom a zodpovedného finančného správania.

Tieto prierezové gramotnosti sú integrované do vzdelávacieho procesu rôznymi formami, ako sú projektové vyučovanie, kurzy alebo ako súčasť vyučovacích predmetov, a ich implementácia je v kompetencii jednotlivých škôl. Podľa RUP škola realizuje v 2. a v 3. cykle pre každú triedu tematické dni zamerané na rozvoj prierezových gramotností v rozsahu najmenej štyroch vyučovacích dní v jednom školskom polroku, pričom jeden vyučovací deň predstavuje šesť vyučovacích hodín. Ciele a obsah tematických dní pre jednotlivé ročníky, ktoré vychádzajú zo vzdelávacích štandardov a podporujú dosiahnutie cieľov základného vzdelávania si škola zadefinuje v školskom vzdelávacom programe (Konsolidované znenie Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie, 2025, s. 17).

Zásadným posunom v ŠVP je, že tieto kompetencie nie sú vnímané ako doplnok k vzdelávaniu, ale ako jeho integrálna súčasť, ktorá má prenikať všetkými vzdelávacími oblasťami a byť rozvíjaná v rôznych vzdelávacích situáciách. **V tomto kontexte sú komunikácia a kooperácia neoddeliteľne spojené s väčšinou, ak nie so všetkými z týchto kompetencií.**

Samotný ŠVP 2023 explicitne uvádza: „*Žiak má rozvíjať komunikačné zručnosti v materinskom jazyku aj v cudzích jazykoch, má byť schopný efektívne komunikovať s rôznymi typmi partnerov a v rôznych situáciách, vrátane digitálneho prostredia, a kriticky hodnotiť informácie.*“ (ŠVP, 2023, s. 12). Ďalej dodáva: „*Sociálne a personálne kompetencie sú nevyhnutné pre úspešné začlenenie sa do spoločnosti, pre rozvoj schopnosti spolupracovať na dosahovaní spoločných cieľov a pre budovanie zdravých medziľudských vzťahov.* Tieto formulácie jasne podčiarkujú ich dôležitosť a centrálnu postavenie v novom kurikule. Fridrichová (2023) tvrdí, že základy gramotnosti je potrebné rozvíjať a upevňovať dlhšie časové obdobie. Počas prvých troch rokov je potrebné žiakov naštartovať tak, aby sa ďalšie dva roky u nich upevňovali tieto gramotnosti.

## Komunikácia ako základ pre všetky gramotnosti

Komunikácia je základným stavebným kameňom ľudskej interakcie, poznania a sociálneho fungovania. **Bez efektívnej komunikácie je náročné, ak nie nemožné, plne rozvíjať akúkoľvek gramotnosť.** Komunikačné zručnosti zahŕňajú nielen schopnosť hovoriť a písať, ale aj aktívne počúvať, interpretovať neverbálne signály, klásť otázky, argumentovať a prispôbovať svoj prejav rôznym kontextom a publikám.

Žiaci sa učia nielen z kníh a výkladu učiteľa, ale predovšetkým prostredníctvom interakcie – diskusiou, kladením otázok, prezentovaním svojich zistení a obhajovaním svojich názorov. Schopnosť formulovať myšlienky, kriticky spracovať informácie od iných a zapájať sa do konštruktívnej argumentácie je kľúčová pre hlbšie pochopenie vedomostí a pre potrebu celoživotného učenia. Pre digitálnu gramotnosť je komunikácia esenciálna – či už ide o zdieľanie informácií na sociálnych sieťach, spoluprácu na online projektoch, účasť na virtuálnych stretnutiach, alebo kritické posudzovanie online obsahu a rozpoznávanie dezinformácií. Nedostatočné komunikačné zručnosti v digitálnom kontexte môžu viesť k nedorozumeniam, šíreniu nepravdivých informácií alebo kyberšikane.

Komunikácia je nutná aj pri schopnosti riešenia problémov. Identifikácia problému, brainstorming možných riešení, diskusia o ich výhodách a nevýhodách a prezentácia navrhovaných riešení si vyžaduje jasnú, presvedčivú a empatickú komunikáciu. Bez schopnosti efektívne komunikovať o probléme je jeho riešenie výrazne sťažené.

Renomovaný americký pedagóg a psychológ John Dewey už na začiatku 20. storočia zdôrazňoval význam komunikácie vo vzdelávaní. Veril, že učenie je primárne sociálny proces a že diskusia a výmena názorov sú nevyhnutné pre hlbšie pochopenie a rozvoj demokratického občianstva. V jeho diele *Democracy and Education* (1916) argumentuje, že komunikácia je „procesom, ktorým sa spoločné skúsenosti stávajú zdieľanými a spoločnými.“ (Dewey, Tampio, 2024, s. 6). Táto myšlienka je stále aktuálna a rezonuje aj v súčasných pedagogických prístupoch, ktoré sa snažia o aktívne a participatívne učenie. Deweyho dôraz na skúsenostné učenie a interakciu s prostredím podčiarkuje, že komunikácia nie je len prostriedkom prenosu informácií, ale aj nástrojom pre budovanie poznania a sociálnej súdržnosti. Dewey a Tampio (2024, s. 8) tvrdia, že: „spoločnosť nielenže naďalej existuje prostredníctvom prenosu komunikácie, ale možno spravodlivo povedať, že existuje v prenose, v komunikácii. Medzi slovami spoločný, spoločenstvo a komunikácia existuje viac než len slovná väzba. Ľudia žijú v spoločenstve na základe vecí, ktoré majú spoločné a komunikácia je spôsob, akým sa dostávajú k spoločným veciam. To, čo musia mať spoločné, aby mohli vytvoriť spoločenstvo alebo spoločnosť, sú ciele, presvedčenie, túžby, vedomosti – spoločné porozumenie – podobné zmýšľanie“.

## **Kooperácia ako stimulátor učenia a sociálneho rozvoja**

Zatiaľ čo komunikácia je o odovzdávaní informácií a myšlienok, kooperácia je o spoločnej práci na dosiahnutí cieľa. Je to proces, pri ktorom sa jednotlivci spájajú, delia si úlohy, navzájom sa podporujú, zdieľajú zdroje a učia sa jeden od druhého. Kooperácia presahuje jednoduchú spoluprácu; zahŕňa vzájomnú závislosť, spoločnú zodpovednosť a kolektívne úsilie (Niemi, Kangas, Kõngäs, 2024). Kooperácia priamo rozvíja schopnosť pracovať v tíme, rešpektovať odlišné názory a kultúrne pozadia, preberať zodpovednosť za spoločný výsledok, vyjednávať a konštruktívne riešiť konflikty. Tieto zručnosti sú nenahradiiteľné nielen v škole, ale aj v budúcom profesionálnom živote, kde je tímová práca čoraz bežnejšia, a v osobnom živote, kde je schopnosť budovať a udržiavať vzťahy kľúčová pre blaho jednotlivca. Kooperácia je nutná aj pre riešenie problémov (Bielešová, 2024). Kooperácia učí žiakov, ako efektívne prispieť k spoločnému úsiliu, ako využiť silné stránky ostatných členov tímu a ako prísť k inovatívnym riešeniam, ktoré by jednotlivec nemohol dosiahnuť. Veľký dôraz vnímame aj v prepojení kooperácie a digitálnej gramotnosti. Online nástroje na spoluprácu (kolaboratívne dokumenty, projektové manažment nástroje, videokonferencie) sú čoraz bežnejšie v školskom prostredí. Efektívna práca s nimi si vyžaduje nielen technické zručnosti, ale predovšetkým kooperatívne zručnosti, ako je zdieľanie informácií, synchronizácia práce a riešenie problémov na diaľku.

## **Prepojenie komunikácie a kooperácie vo vzdelávaní a ich aplikácia v edukačnom prostredí**

Pošteková (2025, s. 38) tvrdí, že: „na základe hospitačných činností Štátnej školskej inšpekcie sa na základných školách zistilo, že vo vzdelávacom procese pretrvávajú tradičné pracovné postupy a prístupy. Z organizačných foriem učitelia uprednostňovali skôr samostatnú alebo frontálnu prácu, málo sa podporuje kooperatívna spolupráca a vzájomná komunikácia v rámci skupín žiakov.“

Komunikácia a kooperácia sú však navzájom úzko späté a vzájomne sa posilňujúce; nemožno ich efektívne oddeliť. Efektívna kooperácia si vyžaduje jasnú, otvorenú a rešpektujúcu komunikáciu, zatiaľ čo kvalitná komunikácia často vedie k lepšej kooperácii a dosahovaniu spoločných cieľov. Vzájomné pôsobenie týchto dvoch zručností vytvára prostredie, v ktorom sa žiaci cítia bezpečne vyjadrovať svoje nápady, klásť otázky, učiť sa z chýb a spoločne rásť. Aj Jablonský (2024) považuje komunikáciu a kooperáciu za relevantné kritériá smerujúce k vytvoreniu bezpečného školského prostredia.

V kontexte rôznorodých úloh pedagóga, ktorý je základným činiteľom výchovy a vzdelávania, sa práve komunikatívnosť a manažérske schopnosti stávajú popri odborných predpokladoch nevyhnutnými komponentmi pre úspešnú pedagogickú činnosť a efektívne uplatňovanie výchovných a vzdelávacích

metód. Pedagóg pôsobí v roli rodiča, učiteľa, vychovávateľa, pedagóga voľného času, majstra, trénera, vedúceho záujmového útvaru, vedúceho občianskeho združenia a je základným činiteľom výchovy a vzdelávania detí a mládeže. V každom z týchto procesov výchovy a vzdelávania pôsobí prostredníctvom samotného obsahu a uplatňuje pri tom vybrané formy, metódy a prostriedky výchovy a vzdelávania. Preto musíme konštatovať, že okrem profesijných a odborných predpokladov sú pre úspešnú pedagogickú činnosť učiteľa – pedagóga veľmi dôležité aj komponenty ako pedagogický takt, komunikatívnosť, tvorivosť, pozitívne charakterové vlastnosti, manažérske schopnosti a podobne. (Siváková, 2024, s.38).

V školskej praxi môžeme implementovať komunikáciu s kooperáciou pomocou mnohých metód, techník, či foriem vyučovania:

- Projektové vyučovanie: Žiaci pracujú v malých skupinách na riešení komplexného problému alebo tvorbe konkrétneho produktu (napr. prezentácia, model, výskumná práca). Tento prístup si vyžaduje od nich neustálu komunikáciu (rozdelenie úloh, diskusia o nápadoch, riešenie problémov, prezentácia výsledkov) aj kooperáciu (spoločná práca, vzájomná podpora, riešenie konfliktov, zdieľanie zodpovednosti).
- Diskusie a debaty: Organizovanie riadených diskusií a debát na kontroverzné témy rozvíja kritické myslenie, argumentačné schopnosti, schopnosť počúvať a rešpektovať odlišné názory a formulovať presvedčivé protiargumenty.
- Peer-learning a tutoring: Žiaci si navzájom pomáhajú s učením, vysvetľujú si náročné koncepty alebo si precvičujú zručnosti. Tento prístup posilňuje ich porozumenie učiva a zároveň rozvíja komunikačné, sociálne a empatické zručnosti.
- Simulácie a hranie rolí: Umožňujú žiakom precvičiť si komunikačné a kooperatívne zručnosti v bezpečnom prostredí, simulujúc reálne životné situácie (napr. vyjednávanie, riešenie konfliktu, tímová porada).
- Využívanie digitálnych nástrojov pre kooperáciu: Online tabule (napr. Miro, Jamboard), zdieľané dokumenty (Google Docs, Office 365), diskusné fóra a videokonferenčné nástroje umožňujú žiakom spolupracovať bez ohľadu na fyzickú prítomnosť, čím posilňujú ich digitálne, komunikačné a kooperatívne zručnosti v modernom kontexte.
- Kooperatívne hry a aktivity: Špeciálne navrhnuté hry a aktivity, ktoré vyžadujú spoluprácu na dosiahnutie spoločného cieľa, sú efektívnym spôsobom, ako rozvíjať kooperatívne zručnosti zábavnou formou.

### **Zahraničné perspektívy a trendy**

Dôležitosť komunikácie a kooperácie nie je len slovenským špecifikom, ale celosvetovým trendom v oblasti vzdelávania. Medzinárodné vzdelávacie rámce a programy dlhodobo zdôrazňujú ich kľúčovú rolu pre úspech v 21. storočí.

Například OECD (Organization for Economic Cooperation and Development) vo svojom projekte „Future of Education and Skills 2030“ identifikuje štyri kľúčové dimenzie, ktoré sú nevyhnutné pre budúcich absolventov: vedomosti, zručnosti, postoje a hodnoty. Medzi kľúčové zručnosti sú explicitne zaradené komunikácia a kolaborácia (kolaborácia v pozitívnom kontexte (kooperácia) zahŕňa zdieľanie vedomostí, skúseností a názorov na dosiahnutie spoločného cieľa. Napríklad v práci môže kolaborácia znamenať tímovú spoluprácu na projekte), ktoré sú považované za adaptívne a transformatívne kompetencie, umožňujúce jednotlivcom aktívne formovať budúcnosť (OECD, 2018). OECD zdôrazňuje, že komplexné problémy vyžadujú kolektívne riešenia, a preto je schopnosť efektívne spolupracovať s rôznymi ľuďmi kľúčová.

Podobne, fínsky vzdelávací systém, často považovaný za jeden z najlepších na svete, sa tiež silno zameriava na rozvoj prierezových kompetencií vrátane komunikácie a kooperácie. Fínske kurikulum podporuje aktívne učenie, riešenie problémov v skupinách, reflexiu a rozvoj sociálno-emocionálnych zručností. Školy vo Fínsku často využívajú fenoménové učenie, kde žiaci skúmajú komplexné témy z rôznych perspektív a spolupracujú na projektoch, čo prirodzene rozvíja ich komunikačné a kooperatívne schopnosti. Dôležité je, že sa nezameriava len na vzdelávacie výsledky, ale aj na rozvoj celostnej osobnosti žiaka. Podľa Niemi, Kangas, Köngäs (2024) medziľudské zručnosti ako komunikačné zručnosti, organizačné zručnosti, tímová práca, spolupráca, spoločnosť, kolegiálnosť, empatia a súcit patria medzi najdôležitejšie prierezové kompetencie.

## **Záver**

Komunikácia a kooperácia nie sú len mäkké zručnosti, ktoré je príjemné mať; sú to fundamentálne kompetencie, ktoré tvoria základ pre naplnenie všetkých ostatných prierezových gramotností a pre úspešné fungovanie jednotlivca v komplexnom a prepojenom svete 21. storočia. Súčasný Štátny vzdelávací program 2023 si to plne uvedomuje a explicitne ich zaraďuje medzi kľúčové ciele vzdelávania, čím signalizuje dôležitý posun v slovenskom školstve smerom k rozvoju kompetencií namiesto len procesu nadobúdania vedomostí.

Implementácia týchto cieľov do školskej praxe si vyžaduje systematický a premyslený prístup. Nestačí len zaradiť skupinovú prácu; je potrebné žiakov učiť, ako efektívne komunikovať, ako riešiť konflikty, ako si rozdeliť úlohy a ako prebrať zodpovednosť za spoločný výsledok. To si vyžaduje zmenu pedagogických metód, podporu aktívneho učenia, projektového a kooperatívneho vyučovania, diskusie a reflexie. Učitelia musia byť pripravení facilitovať tieto procesy, poskytovať spätnú väzbu a vytvárať bezpečné prostredie, kde sa žiaci cítia povzbudení k vzájomnej interakcii a spolupráci.

Aj Bellová (2024, s. 50) tvrdí, že: „postupnými krokmi sa môže vytvoriť priaznivejšie prostredie pre tých, ktorí majú v rukách budúcnosť detí, aby

mali podmienky na vytvorenie prostredia, kde sa tvoria hodnoty, postoje, zručnosti, vedomosti a kvalitné vzťahy.“

Len tak môžeme pripraviť žiakov na úspešné fungovanie v komplexnom svete 21. storočia a vybaviť ich nástrojmi, ktoré im umožnia učiť sa, rásť a prispievať k spoločnosti po celý život. Vytváranie prostredia, kde sa žiaci učia bezpečne komunikovať a kde je spolupráca cenená a podporovaná, je nevyhnutné pre transformáciu nášho vzdelávacieho systému a pre zabezpečenie toho, aby absolventi slovenských škôl boli nielen vzdelaní, ale aj kompetentní a pripravení na budúcnosť.

## Bibliografia

- Bielešová, D. (2024). *Program rovesníckej mediácie v školách*. Bratislava: Wolter Kluwers. ISBN 978-80-571-0713-2.
- Bellová, S. (2024). Identifikácia problémov vychovávateľov v školskom klube detí. In: *Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae Universitas Catholica Ružomberok*. Ružomberok: VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2024, 23(1).  
<https://doi.org/10.54937/ssf.2024.23.1.45-50>
- Dewey, J., Tampio, N. (2024). *Democracy and Education*. Columbia University Press, 2024. ISBN 978-80-2312-10-119.
- Fridrichová, P. (2023). *Hlavné myšlienky kurikulárnych zmien*. [podcast]. Vzdelávanie21. Dostupné na: <https://ucime.vzdelavanie21.sk/petrafridrichova-hlavne-myslienky-kurikularnych-zmien/>
- Inovovaný ŠVP pre 1. stupeň ZŠ. Dostupné na: <https://www.statpedu.sk/sk/svp/inovovany-statny-vzdelavaci-program/inovovany-svp-1.stupen-zs/>
- Jablonský, T. (2024). Bezpečnosť školského prostredia – zahraničné skúsenosti. In: *Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae Universitas Catholica Ružomberok*. Ružomberok: VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2024, 23(3).  
<https://doi.org/10.54937/ssf.2024.23.3.26-32>
- Konsolidované znenie Štátneho vzdelávacieho programu pre základné vzdelávanie (2025). Dostupné na: <https://www.minedu.sk/42513-sk/konsolidovany-svp-pre-zakladne-vzdelavanie/>
- Návojský, A. (2024). *Prierezové gramotnosti a ich miesto v novom štátnom vzdelávacom programe*. [podcast]. Vzdelávanie21. Dostupné na: <https://ucime.vzdelavanie21.sk/andrej-navojsky-prierezove-gramotnosti-a-ichmiesto-v-novom-statnom-vzdelavacom-programe/>
- Niemi, L. H. L., Kangas, J., Köngäs, M. (2024). Blending pedagogy: equipping student teachers to foster transversal competencies in future-oriented education. In: *Frontiers in Education*. 9:1373176.  
<https://doi.org/10.3389/feduc.2024.1373176>

- OECD (2018). The future of Education and Skills Education 2030. Dostupné na:  
[https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2018/06/the-future-of-education-and-skills\\_5424dd26/54ac7020-en.pdf](https://www.oecd.org/content/dam/oecd/en/publications/reports/2018/06/the-future-of-education-and-skills_5424dd26/54ac7020-en.pdf)
- Paľková, J. (2012). *Hráme sa s prierezovými témami*. Pro Solutions, s. r. o. 170 s. ISBN 978-80-8139-011-1.
- Pošteková, B. (2025) *Aktuálne výzvy vo využívaní kooperatívneho vyučovania na slovenských školách*. Žilinská univerzita v Žiline/EDIS-vydavateľstvo UNIZA. ISBN 978-80-554-2188-9.
- Siváková, G. (2024). Triedny učiteľ ako činiteľ komunikačnej súdržnosti pre úspešnú spoluprácu rodiny a školy. In: *Studia Scientifica Facultatis Paedagogicae Universitas Catholica Ružomberok*. Ružomberok: VERBUM – vydavateľstvo Katolíckej univerzity v Ružomberku, 2024, 23(1). <https://doi.org/10.54937/ssf.2024.23.1.37-44>
- Štátny vzdelávací program pre základné vzdelávanie. 2023. [online]. Bratislava: Štátny pedagogický ústav. Dostupné na:  
[https://www.minedu.sk/data/files/11808\\_statny-vzdelavaci-program-pre-zakladne-vzdelavanie-cely.pdf](https://www.minedu.sk/data/files/11808_statny-vzdelavaci-program-pre-zakladne-vzdelavanie-cely.pdf)

*Príspevok je výstupom k projektu KEGA 008KU-4/2025 Tvorba e-metodik a inštruktážnych videí na princípoch kooperatívnych metód učenia v druhom vzdelávacom cykle nového ŠVP v kontexte prierezových gramotností.*

**PaedDr. Katarína Tišťanová, PhD.**

Katedra pedagogiky a psychológie

Katolícka univerzita v Ružomberku, Pedagogická fakulta

Hrabovská cesta 1, 034 01 Ružomberok

[katarina.tistanova@ku.sk](mailto:katarina.tistanova@ku.sk)